
**Završno izvješće o prethodnom vrednovanju
Strategije razvoja Urbanog područja Grada Gospića 2021. – 2027.**

1. Kratki sažetak

Analiza stanja obuhvatila je opis stanja u svim sektorima relevantnim za društveno – gospodarski razvoj. Izvedeni zaključci su relevantni i opravdani i pružili su dobru bazu za razvoj *Strategije*. Iscrpna je i jasno pokazuje dobro poznavanje situacije na području Urbanog područja Grada Gospića.

Strategija je dobro postavljena, ima logičnu strukturu, oslanja se na analizu postojećeg stanja i *SWOT analizu* te uzima u obzir specifičnosti koje su proizašle iz analitičkog dijela. Prioriteti su dobro prepoznati i opravdani glavnim nalazima analize. Ciljevi su definirani strateški, a koncentriraju se oko osnovnih elemenata razvoja urbanog područja. Prezentirana je na način iz kojeg je vidljiva logika intervencije, odnosno način na koji će predviđene mjere voditi ostvarenju ciljeva, prioriteti ostvarenju strateških, a ciljevi doprinijeti ostvarenju vizije.

Značajan doprinos *Strategiji* predstavlja sinergija i povezanost prioriteta. Posloženi su na način da su jasno razgraničeni, nema preklapanja među mjerama, no komplementarni su, obuhvaćaju rješavanje istog problema kroz različite aspekte i jasno se nadopunjavaju.

Vanjska koherentnost jasno je iskazana. Precizno i pregledno je utvrđena povezanost prioriteta i ciljeva *Strategije* sa strateškim dokumentima više i niže razine te se jasno naznačuje povezanost s trenutnim izvorima EU sredstava kroz ITU mehanizam.

U poglavljima koja se odnose na provedbu *Strategije*, jasno je vidljiva svijest o važnosti jasne institucionalne strukture za provedbu *Strategije*, a dodjela financijskih sredstava po ciljevima *Strategije* prati raspodjelu sredstava sukladno sredstvima ITU mehanizma.

Na temelju relevantnosti i koherentnosti *Strategije*, kao i pozitivne ocjene provedbenih mehanizama može se zaključiti da se očekuje ostvarenje predloženih ciljeva prema prioritetima u planiranom razdoblju te se pozitivno ocjenjuje efektivnost *Strategije*.

2. Uvod

Strategija razvoja Urbanog područja Grada Gospića 2021. – 2027. (dalje u tekstu: *Strategija*) planski je dokument politike regionalnog razvoja koji, nastavno *Zakonu o regionalnom razvoju (NN 147/14, 123/17, 118/18)* (dalje u tekstu: *Zakon*), podliježe postupku vrednovanja tijekom izrade, za vrijeme provedbe te nakon provedbe. Sukladno navedenom, provedeno je vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) predmetne strategije. Cilj prethodnog vrednovanja je osigurati da planski dokument u što većoj mjeri doprinosi svojoj svrsi, da je usklađen te da se doneseni zaključci integriraju u dokument prije njegovog donošenja kako bi, nastavno danim pojašnjenjima i savjetima, poboljšao kvalitetu *Strategije*.

Postupak i metodologija vrednovanja definirana je *Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja (NN 121/15)* (dalje u tekstu: *Pravilnik*). Prema istom, Nositelj izrade dužan je objaviti završni izvještaj o vrednovanju tijekom izrade, a kojem prethode privremena izvješća. Provedba postupka prethodnog vrednovanja odvijala se paralelno s procesom izrade *Strategije*.

Proces prethodnog vrednovanja započeo je u trenutku kada je Nositelj izrade *Strategije* imao izrađen prvi nacrt *Analize stanja* te prvi prijedlog izrađene *SWOT analize*. Prvo privremeno izvješće odnosilo se upravo na procjenu kompletnosti osnovne i *SWOT analize*. Drugo privremeno izvješće odnosilo se na analizu vizije, prioriteta, ciljeva i mjera kao i koherentnost *Strategije* s aktima strateškog planiranja dok se završno izvješće temelji na završnoj verziji *Strategije*. Završno izvješće o prethodnom vrednovanju *Strategije* obuhvaća slijedeće segmente:

1. kontekst i proces vrednovanja,
2. metodološki pristup,
3. opis planskog dokumenta, mjera i proračuna,
4. odgovore na evaluacijska pitanja, te
5. zaključke i preporuke.

3. Kontekst i proces vrednovanja

Urbano područje Grada Gospića formirano je sukladno *Zakonu*, a nastavno na nekoliko novih mehanizama upravljanja politikom regionalnoga razvoja u Republici Hrvatskoj prema kojem su urbana područja podijeljena na veća i manja te urbane aglomeracije. Nastavno na isti taj *Zakon*, grad sjedište urbanog područja u obvezi je izraditi strategiju razvoja urbanog područja kojom se određuju ciljevi i prioriteta razvoja za urbana područja. *Strategija* je sredstvo za usmjeravanje financijskih sredstava

namijenjenih razvoju urbanog područja. Povezana je sa strateškim odrednicama svih gradova i općina unutar urbanog područja, kao i s njihovom prostorno planskom dokumentacijom te je usklađena sa strateškim dokumentima višeg reda kao i sektorskim strateškim dokumentima.

Grad Gospić je kao središte urbanog područja u čiji obuhvat spadaju općine Perušić i Udbina, pokrenuo u siječnju 2022. godine postupak izrade *Strategije* s pripadajućim aktima. Temeljem *Odluke o pokretanju postupka izrade SRUP-a Gospić za razdoblje 2021. – 2027.*, Gradski upravni odjel za samoupravu i upravu Grada Gospića zadužen je za koordinaciju izrade *Strategije*. U mjesecu veljači 2022. godine, osnovano je Koordinacijsko vijeće za UP Gospić zaduženo za koordinaciju izrade, izmjene i/ili dopune, donošenja, provedbe i praćenja provedbe *Strategije* kojeg čine gradonačelnik Gospića te načelnici općina Perušić i Udbina. Oformljeno je i Partnersko vijeće kao savjetodavno tijelo radi sudjelovanja u donošenju *Strategije*, utvrđivanju prioriteta razvoja, predlaganja strateških projekata te njihove provedbe i praćenja. U svrhu definiranja svih elemenata komunikacije s ključnim dionicima, izrađena je *Komunikacijska strategija* kojom se definiraju ciljevi i ciljane skupine, komunikacijske mjere, aktivnosti i alati komunikacije prema svim ciljanim stranama, zatim praćenje i vrednovanje učinaka komuniciranja, izvori financiranja (proračun) te kontaktne točke informiranja i komuniciranja. Također, izrađen je i *Komunikacijski akcijski plan* radi odgovarajućeg informiranja, komunikacije i vidljivosti postupka planiranja javnih politika.

Prvi nacrt *Analize stanja* izrađen je u ožujku 2022. Obuhvatio je aktualne podatke o stanju u društvu, gospodarstvu i kvaliteti urbanog okruženja. Nacrt je uključivao i *SWOT analizu* koja je, obzirom na opširnost analize postojećeg stanja, podijeljena pojedinačno za svako od definiranih područja (društvo, gospodarstvo i urbano okruženje).

Nastavno izradi *Analize stanja*, započela je provedba prethodnog vrednovanja *Strategije*. Na taj su način Nositelju izrade *Strategije* osigurani pravovremeni komentari, nalazi i preporuke, tj. konstruktivni i relevantni doprinosi, uključujući i sve potrebne smjernice tijekom cjelokupnog procesa izrade *Strategije*. Prvo privremeno izvješće bilo je usmjereno na analizu snaga, slabosti i razvojnog potencijala kroz ocjenu *Analize stanja* i *SWOT analize* temeljem dostavljene *Analize stanja* iz srpnja 2022. godine. Drugo privremeno izvješće odnosilo se na analitički dio *Strategije* dostavljene u rujnu 2022. godine u kojem su identificirane i definirane potrebe, potencijali i prioriteti na koje se treba usmjeriti u promatranom vremenskom periodu. Strateškim dijelom *Strategije*, putem vizije i hijerarhije prioriteta definiran je način promjene koja se želi postići zbog čega je tijekom ove faze vrednovanja fokus bio stavljen na razradu mjera, sukladnu definiranim ciljevima i utvrđenim prioritetima temeljem kojih je postavljena vizija, a koja u konačnici utvrđuje smjer kretanja razvoja UP

Gospić opisanog *Strategijom*. U veljači 2023. godine, zaprimljen je završni nacrt *Strategije* na kojem se temelji predmetno, završno izvješće o prethodnom vrednovanju.

4. Metodološki pristup

Ključni elementi metodološkog pristupa u prethodnom vrednovanju, sukladno *Pravilniku*, bili su sljedeći:

- vrednovanje *Strategije* u svim fazama njene izrade
- primjena interaktivnog pristupa istovremeno uz pripremu *Strategije*
- uvažavanje osnovnih načela vrednovanja
- primjena jasno definiranih standarda
- uvažavanje kako obveznih kriterija tako i dodatnih kriterija

Prethodno vrednovanje bilo je usmjereno prvenstveno na prosudbu o tome:

- jesu li razvojna pitanja ispravno utvrđena,
- jesu li predložena strategija i ciljevi relevantni,
- je li razvidna koherentnost *Strategije* u odnosu na nadređene politike i smjernice,
- da li su očekivani učinci realni i sl.

Specifični zadaci prethodnog vrednovanja bili su:

- procijeniti kompletnost osnovne analize,
- procijeniti kompletnost SWOT analize,
- analizirati identificirane ključne probleme i potrebe te njihovo vođenje i povezanost s identificiranim prioritetima i ciljevima te konkretnim mjerama i aktivnostima,
- analizirati postavljene pokazatelje učinka i pokazatelje ishoda, a kako bi zadovoljavali SMART karakteristike (specifični, mjerljivi, dostupni, relevantni, vremenski određeni)
- ocijeniti kvalitetu predloženih provedbenih procedura, odnosno analizirati financijski i institucionalni okvir za provedbu, participativni pristup u izradi strategije te analizu prijedloga praćenja provedbe.

Prethodnim vrednovanjem pregledani su i ocijenjeni nacrti *Strategije* u skladu s evaluacijskim pitanjima. Izneseno je mišljenje kao i preporuke koje su razmotrene i korištene kako bi se poboljšao nacrt *Strategije*, a sve do izrade konačne verzije planskog dokumenta.

Postupak vrednovanja temeljio se na metodologiji vrednovanja, odnosno jasno definiranim ključnim standardima i kriterijima vrednovanja koji su osnova za formuliranje evaluacijskih pitanja. Kvaliteta zaprimljenih nacрта ocjenjivala se temeljem slijedećih kriterija vrednovanja:

- važnost (relevantnost) - provjerava temelje li se ciljevi i prioriteta Strategije na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima, odnosno do koje mjere su ciljevi opravdani u odnosu na potrebe,
- usklađenost (koherentnost) - uključuje unutarnju i vanjsku usklađenost Strategije, odnosno interventnu logiku Strategije - jesu li odabrani prioriteta i mjere komplementarni i povezani, je li *Strategija* u skladu s relevantnim nacionalnim i regionalnim strategijama, jesu li ciljevi usklađeni s ciljevima drugih javnih intervencija.

Pored obveznih, uvaženi su i dodatni kriteriji jasnoće, dosljednosti, komplementarnosti i jednakosti.

Metodologija prethodnog vrednovanja *Strategije* uspostavila je logičku vezu između ciljeva i operativnih aktivnosti te predstavlja vezu između intervencijskih inputa do njihovih rezultata i utjecaja tih rezultata.

5. Opis planskog dokumenta, mjera i proračuna

Strategija razvoja Urbanog područja Grada Gospića za razdoblje 2021. do 2027. godine, sastoji se od 12 cjelina. Nakon uvoda te dijela koji se odnosi na teritorijalnu pokrivenost, odnosno teritorijalni obuhvat i kontekst, predstavljeno je partnersko vijeće za urbano područje, njegovo ustrojstvo i proces sudjelovanja. Slijedi definiranje srednjoročne vizije razvoja s prioritetima javnih politika urbanog područja koja glasi:

PODRUČJE ZA ŽIVOT, PODRUČJE ZA RAD, POVEZANO PODRUČJE, ODRŽIVO PODRUČJE

- UP GOSPIĆ 2027.

Kompaktno i povezano urbano područje poželjno za život i rad, čisti i zeleni prostor visoke kvalitete života koji svoj razvoj temelji na ekološkoj proizvodnji i suživotu s prirodom, i to u sinergiji sa suvremenim digitalnim društvom.“

Na postavljenu viziju, nadovezuju se srednjoročne razvojne potrebe i potencijali definirani temeljem *Analize stanja*. *Analiza stanja* je osim postojećeg stanja i trendova u područjima društvenog, gospodarskog i urbanog okruženja obuhvatila i ocjenu unutarnjeg odnosno vanjskog okruženja primjenom *SWOT analize* s kojom čini prilog do ovog planskog dokumenta. Uslijedio je opis

integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija vezano uz stratešku relevantnost projekata. Opisana je usklađenost s EU strateškim dokumentima, nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja za svaki postavljeni prioritet zajedno s ciljevima.

Postavljena vizija, nastojat će se ostvariti kroz 4 konkretna prioriteta proizašla iz uočenih problema i potreba urbanog područja. Ostvarenje prioriteta podupire 11 posebnih ciljeva sa 17 mjera koje se planiraju poduzeti kako bi se prioritet ostvario, a koje su osnova za razvojne projekte koji će iz njih proizlaziti. Podjela je prema slijedećem:

Prioritet 1 Područje za život

- Posebni cilj 1.1. Odgoj i obrazovanje kao temelj društvenog razvoja
 - Mjera 1.1.1. Infrastrukturni razvoj odgojnih ustanova*
 - Mjera 1.1.2. Uspostava cjelovitog i kvalitetnog obrazovnog sustava*
- Posebni cilj 1.2. Razvijen sustav zdravstvene i socijalne skrbi
 - Mjera 1.2.1. Dostupnija i kvalitetnija zdravstvena skrb*
 - Mjera 1.2.2. Stvaranje socijalno osjetljivog sustava*
- Posebni cilj 1.3. Područje kvalitetnog i sveobuhvatnog društvenog sadržaja i usluga
 - Mjera 1.3.1. Očuvanje kulturne baštine*
 - Mjera 1.3.2. Revitalizacija urbanog područja*

Prioritet 2 Područje za rad

- Posebni cilj 2.1. Razvoj i povezivanje ključnih sektora gospodarstva
 - Mjera 2.1.1. Podrška razvoju sustava kratkih lanaca opskrbe*
 - Mjera 2.1.2. Prezentacija ličkog identiteta kroz turističke sadržaje*
- Posebni cilj 2.2. Unapređenje poslovnog okruženja - zelena i digitalna tranzicija gospodarskog sektora
 - Mjera 2.2.1. Unapređenje poslovne infrastrukture za stvaranje dodane vrijednosti proizvoda*
 - Mjera 2.2.2. Edukacije kao potpora poduzetnicima*

Prioritet 3 Povezano područje

- Posebni cilj 3.1. Unapređenje prometne infrastrukture i dostupnost urbanog prijevoza svim stanovnicima
 - Mjera 3.1.1. Infrastrukturno unapređenje i podrška novim modalitetima javnog prijevoza*
- Posebni cilj 3.2. Ulaganja u digitalnu povezivost

Mjera 3.2.1. Ulaganja u digitalnu povezivost

Prioritet 4 Održivo područje

- Posebni cilj 4.1. Razvoj osnovne komunalne infrastrukture
 - Mjera 4.1.1. Razvoj i unapređenje sustava vodovoda i odvodnje*
 - Mjera 4.1.2. Učinkovito upravljanje otpadom*
- Posebni cilj 4.2. Održivo upravljanje resursima
 - Mjera 4.2.1. Stvaranje sustava za učinkovitije korištenje energije*
- Posebni cilj 4.3. Unaprjeđenje sustava očuvanja okoliša i prirode
 - Mjera 4.3.1. Jačanje svijesti kroz edukaciju o zaštiti prirode*
 - Mjera 4.3.2. Ulaganje u sustav žurnih službi*

Na postavljene ciljeve dalje se nadovezuju doprinosi u kontekstu strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije do 2030.

Razrađen je terminski plan provedbe projekata te indikativni financijski plan za razdoblje do 2030. godine, sukladno postavljenim posebnim ciljevima direktno povezanim sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije. Prikaz uključuje raspodjelu planiranih financijskih sredstava po ciljevima, kao i planirano okvirno sufinanciranje od strane EU fondova putem ITU mehanizma. Naposlijetku je predstavljen plan provedbe procesa praćenja i vrednovanja *Strategije*.

6. Odgovori na evaluacijska pitanja

Prva faza prethodnog vrednovanja prioritetno je bila usmjerena na analizu snaga, slabosti i razvojnog potencijala kroz ocjenu izrađene *Analize stanja* i *SWOT analize*.

Vrednovanje se realiziralo korištenjem sljedećih evaluacijskih pitanja:

- Jesu li identificirani ključni razvojni potencijali?
- Jesu li snage i slabosti temeljene na konkretnim podacima obrazloženim u analizi?
- Jesu li prilike i prijetnje temeljene na stvarnim vanjskim trendovima i okolnostima?
- Jesu li svi elementi SWOT analize jasno i kratko formulirani?
- Ponavljaju li se elementi i postoji li kontradiktornost?
- Jesu li elementi SWOT analize poredani po prioritetu?
- Je li moguće SWOT analizu nadopuniti dodatnim ključnim elementima?
- Je li moguće smanjiti opseg SWOT analize?

- Je li SWOT analiza stvorila podlogu za utvrđivanje prioriteta i mjera?

Zaključeno je da je tekst *Analize stanja* pisan na razumljiv način. Sadržaj i redoslijed obrade poglavlja i potpoglavlja slijede *Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. - 2027.* te daju pregled postojećeg stanja. *Analiza stanja* je obuhvatila većinu područja sukladno *Smjernicama*, a informacije su ocijenjene kao relevantne. Napomenulo se da su opisi situacija vrlo sažeti što može biti problem kod definiranja razvojnih problema i potencijala pri daljnjoj izradi *Strategije*. U *Analizi stanja* su korišteni javno dostupni i pouzdani izvori podataka, ali je preporuka bila dodati podatke u skladu s izdvojenim komentarima obzirom da na dostupnost primarnih i sekundarnih izvora jer podaci nisu bili detaljno obrađeni.

Općeniti komentar na *SWOT analizu* je da je sažeta i uglavnom dobro prepoznaje snage, slabosti, prilike i prijetnje UP Gospić. Elementi su uglavnom jasni i kratko formulirani. Ne ponavljaju se i uglavnom ne postoje kontradiktornosti (jedna kontradiktornost navedena u izdvojenim komentarima). Pisani su redoslijedom pojavljivanja u tekstu *Analize stanja*. Dane su preporuke u vidu da se stavke poredaju po prioritetu kako bi se istaknuli ključni razvojni potencijali, a sve u svrhu jednostavnijeg određivanja vizije i strateških ciljeva, prioriteta i mjera sukladno *Smjernicama*. Naglašeno je da sve stavke koje se nalaze u *SWOT analizi* moraju biti i u tekstu *Analize stanja* jer *SWOT analiza* proizlazi iz teksta *Analize stanja*, a u izdvojenim komentarima naznačile su se takve stavke. Zaključeno je da su u *SWOT analizi* prilike i prijetnje isključivo one koje dolaze izvan Urbanog područja. Urbano područje može iskoristiti prilike koje dolaze izvana te svojim snagama lakše prebroditi prijetnje koje dolaze izvana, a na čiju pojavu ne može utjecati. Naposljetku, vrednovanje je bilo usmjereno i na provjeru odražava li *SWOT analiza* u dovoljnoj mjeri novije razvojne teme. Radi se o razvojnim temama koje su od prioritetnog značenja za razvoj JLS te posebno urbanih područja. Primjerice, novi Integrirani teritorijalni program predviđa ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, kulturnu baštinu, turizam, *brownfield* lokacije, čisti i pametni gradski promet, pilot projekte na razini gradskih naselja i četvrti te energetske učinkovitosti, zelenu infrastrukturu, ulaganja u višenamjensku infrastrukturu i javne površine te razvoj poduzetništva u urbanim područjima. Istaknuto je da *SWOT analiza* ne odražava u dovoljnoj mjeri navedene razvojne teme te je dana preporuka da se navedena ulaganja koja su prilika za UP Gospić integriraju u *SWOT analizu*, a za što ih je potrebno i prethodno integrirati u *Analizu stanja* odnosno bolje analizirati one već uključene.

U analitičkom dijelu *Strategije* UP Gospić, identificirane su i definirane potrebe, potencijali i prioriteti na koje se treba usmjeriti u promatranom vremenskom periodu. Strateški dio *Strategije*, putem vizije i hijerarhije prioriteta definira način promjene koja se želi postići zbog čega je tijekom ove faze

vrednovanja stavljen fokus na razradu mjera, sukladnu definiranim ciljevima i utvrđenim prioritetima temeljem kojih je postavljena vizija, a koja u konačnici utvrđuje smjer kretanja razvoja UP Gospić opisanog ovom Strategijom.

U tu svrhu, definirana su slijedeća evaluacijska pitanja:

- Je li vizija jasno definirana? Predstavlja li predodžbu željene promjene?
- Temelje li se predloženi prioriteti, posebni ciljevi i mjere na analizi stanja, odnosno jesu li u skladu s utvrđenim prednostima i nedostacima te jesu li vidljivi naglasci na ključne prilike utvrđene analizom?
- Jesu li prioriteti takvi da vode do ostvarenja vizije, ciljevi do ostvarivanja prioriteta, a predložene mjere do ostvarenja ciljeva? Postoji li sinergija između ciljeva, prioriteta i mjera?
- Jesu li predloženi prioriteti, posebni ciljevi i mjere jasno razgraničeni i komplementarni, ima li preklapanja?
- Uključuju li predloženi prioriteti, posebni ciljevi i mjere ravnomjeran raspored svih dionika?
- Jesu li prioriteti usklađeni sa *Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine* i drugim aktima strateškog planiranja?
- Je li struktura u skladu sa *Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. – 2027.*?

Vizija sveobuhvatno opisuje što sve UP Gospić želi postići do 2027. godine. Jasno i razumljivo prepoznaje UP Gospić kao područje s potencijalno visokom kvalitetom života. Svoj najvrjedniji resurs, prirodnu baštinu, UP Gospić predstavlja kao pokretač održivog područja pogodnog za kvalitetan život i rad povezujući društvo, gospodarstvo i okoliš u cjelinu. Usmjeren je na razvoj područja uz poštivanje onog što je građanima, gospodarskim subjektima te javnom sektoru važno za budući razvoj. Vizija jasno određuje smjerove razvoja UP Gospić. Ovako definirana vizija povezuje sve elemente ključne za razvoj UP Gospić, a povezane s razvojnim smjerovima Hrvatske do 2030. Svaki dio vizije predstavlja jedan od prioriteta javnih politika u nadolazećem razdoblju, a unutar svakog prioriteta definirani su posebni ciljevi usmjereni ostvarenju vizije kroz mjere i aktivnosti svakog posebnog cilja. Grafičkim prikazom dobro su potkrijepljeni rezultati prethodno provedenih analiza. Struktura Strategije razvoja urbanoga područja, srednjoročne razvojne potrebe i potencijali jasno su definirani sumiranjem ključnih nalaza *Analize stanja* i *SWOT analize*. Zaključci su izneseni kroz tri glavna tematska područja, društvo, gospodarstvo i urbano okruženje. Za svako od njih, konkretno su navedeni nedostaci, utvrđene potrebe te izneseno rješenje povezujući ih s uočenim prilikama. Sve točke *SWOT analize* detaljno su analizirane kako bi se utvrdio smjer razvoja urbanog područja. Zaključeno je da je predložena vizija primjerena s aspekta razvojnog potencijala UP Gospić jer dobro

odražava namjeru županije da se razvija i unaprjeđuje u svim segmentima razvoja, kako bi uz poštovanje tradicijskih vrijednosti taj razvoj ujedno bio i održiv.

Prioriteti su osigurali logičku vezu s postavljenom vizijom. Oslanjaju se na analizu postojećeg stanja i *SWOT analizu* te se uzimaju u obzir specifičnosti proizašle iz analitičkog dijela. Dobro su prepoznati i opravdani su glavnim nalazima *Analize stanja*. Vidljiva je poveznica prioriteta koji će slabosti pretvoriti u snage, a djelovati na način da se iskoriste uočene prilike. Usklađeni su i sveobuhvatni, a opet su jasno formulirani te doprinose razvoju UP Gospić. Strateški se koncentriraju oko osnovnih elemenata ključnih za razvoj UP Gospić i daju jasnu poruku u kojim područjima UP Gospić planira djelovati. Istaknuto je da je sama formulacija naziva mjera općenita. No, iz objašnjenja potreba i potencijala vidljivo je da su iste dobro razrađene, da imaju uporište i da odgovaraju utvrđenim nedostacima i prepoznatim prilikama u *Analizi stanja* i u *SWOT analizi*. Zaključilo se da postoji jasna poveznica između identificiranih razvojnih potreba i potencijala s definiranim mjerama, ciljevima i prioritetima. Ciljevi su jasno opisani kao i očekivani način postizanja cilja. Dosljedno su primijenjene *Smjernice* što je vidljivo u utvrđenom broju prioriteta (ukupno 4), ciljeva (2-3 po prioritetu), te mjera (uglavnom 2 po cilju).

Nacrt Strategije u potpunosti je u skladu je sa *Strukturom Strategije razvoja urbanoga područja* te se u svim odrađenim elementima smatra zadovoljavajućim. Strategije predstavlja dobru osnovu za korištenje prepoznatih prilika i suočavanje s izazovima. Sve pretpostavke za nastavak procesa finalizacije nacrtu Strategije su zadovoljene.

Vanjska koherentnost jasno je iskazana. Vodilo se računa da se vrlo precizno i pregledno utvrdi povezanost svih ciljeva i prioriteta s ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, kao i s ključnim regionalnim (Plan razvoja Ličko-senjske županije za razdoblje 2021. - 2027.) i strateškim dokumentima na EU razini (Europski zeleni plan, EU Teritorijalna agenda 2030., Urbana agenda i Nova Povelja iz Leipziga). Prikaz uporišta, kako opisno, tako i grafički, u strateškim ciljevima u odnosu na strateške dokumente više i niže razine ocjenjuje se kao izuzetan doprinos ovoj Strategiji.

Financijski okvir predviđa financiranje iz državnog i lokalnog proračuna, te ITU mehanizma i ostalih izvora. U dijelu koji se odnosi na provedbu ITU mehanizma, uključene su informacije o ključnim područjima intervencije te projektima od strateške relevantnosti koji se planiraju financirati kroz ITU mehanizam. Predviđena je uspostava odsjeka za provedbu ITU mehanizma uz definiranje potrebnih ljudskih resursa. Opisane su potrebne kompetencije te zadaće i odgovornosti.

Nacrt Strategije sadrži i poglavlje posvećeno praćenju i vrednovanju strategije. Jasno je definirana odgovornost kao i rokovi te način izvještavanja.

Komunikacijskom strategijom su identificirani komunikacijski ciljevi, ciljana publika na koju se usmjerava komunikacija te komunikacijski alati i rezultati. Prepoznati su mogući rizici i problemi na koje se može naići zajedno s mjerama koje će ih neutralizirati ili ublažiti. Komunikacijski akcijski plan sadrži aktivnosti kojima se planira provesti Komunikacijska strategija. Sadržaj istog je cjelovit ali je preporuka razgraničiti uloge i odgovornosti unutar Grada Gospića. Također, za provedbu pojedine aktivnosti preporuka je uključiti okvirni iznos planiranih financijskih sredstva.

Na temelju svega iznesenog, kao i činjenice da Strategija UP Gospić u načelu ima definirana sredstva i indikativni terminski plan za njenu provedbu, zaključilo se da se očekuje ostvarenje predloženih ciljeva i prioriteta u planiranom razdoblju. Pozitivno se ocijenio nacrt jer *Strategija* odgovara svrsi i izrađena je u skladu s metodama i standardima strateškog planiranja.

7. Zaključci i preporuke

Temeljem provedenog postupka prethodnog vrednovanja, ocjenjuje se da je *Strategija* izrađena u skladu sa *Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja* te da predstavlja dobar i kvalitetan instrument za provedbu razvojne politike Urbanog područja Grada Gospića u planiranom razdoblju.

Strategija je dobro postavljena, ima logičnu strukturu, oslanja se na analizu postojećeg stanja i *SWOT analizu* te uzima u obzir specifičnosti koje su proizašle iz analitičkog dijela. Iz *Analize stanja* mogu se uočiti osnovna obilježja razvojnih procesa i razvojnih tendencija Urbanog područja Grada Gospića, kao i buduće razvojne smjernice. Detektirani su najznačajniji razvojni problemi i ukazano je koje potencijale je potrebno iskoristiti. Budući razvoj definiran je kroz prijedlog vizije te prioritete, ciljeve i mjere koncentrirane na osnovne elemente razvoja urbanog područja, a koji odgovaraju potrebama i problemima prepoznatima u analitičkom dijelu strategije. Prioriteti su dobro prepoznati i opravdani glavnim nalazima *Analize stanja*, a u definiranju ciljeva i mjera vodilo se računa o tome da se izaberu one mjere koje će raditi na pretvaranju slabosti u snage te na korištenju prilika. Prioriteti su posloženi na način da su jasno razgraničeni, nema preklapanja među mjerama, komplementarni su i obuhvaćaju rješavanje istog problema kroz različite aspekte i jasno se nadopunjavaju.

Vanjska koherentnost jasno je iskazana u vrlo precizno i pregledno utvrđenoj povezanosti ciljeva i prioriteta *Strategije* sa strateškim dokumentima više i niže razine te se jasno naznačuje povezanost s

trenutnim izvorima EU sredstava kroz ITU mehanizam. Na temelju relevantnosti i koherentnosti strategije, kao i pozitivne ocjene provedbenih mehanizama, može se zaključiti da se očekuje ostvarenje predloženih ciljeva u planiranom razdoblju te se pozitivno ocjenjuje efektivnost *Strategije*.

Preporuke su navedene u privremenim izvješćima te se na temelju cjelokupnog procesa prethodnog vrednovanja, preporuča se usvojiti predloženi temeljito i kvalitetno izrađen nacrt *Strategije*.

Riječka razvojna agencija Porin d.o.o.

a. Milutina Barača 62, 51000 Rijeka

t. +385 51 634 331

e. rraporin@porin.hr

w. www.porin.hr

Rijeka, ožujak 2023.